

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בית נאמן

יום ראשון י' באדר ב' התשע"ו, יום ראשון ל' שבט התש"ע
נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע את שיעורו של מרן זצוק"ל בערוץ קול ברמה או ב'יקו בית נאמן': 079-9270505

א. שכח לברך "שהחיינו" קודם קריאת המגילה. ב. אם השמיט תיבה שאינה מפסידה הקריאה. ג. אמירת פסוקים בקול רם ע"י הציבור. ד. בפסוק "בלילה הוא נדדה", איזה תיבת "המלך" ינגן? ה. יאריך בוי"ו של "ויזתא". ו. הכהת המן. ז. עשרת בני המן, אם יכול או בנשימה אחת או בעל פה, מה יעשה? ח. שריפת המן. ומה לזה אצל ל"ג לעומר? ט. אכילה לפני קריאת המגילה. י. סדר המסעות והתאריכים. יא. נתינה - מכל הלב. יב. תכלת, ארגמן, עורות תחשים ועוד.

שכח לברך "שהחיינו" קודם קריאת המגילה

א. [בן איש חי שנה שניה פרשת תצוה הלכות פורים הלכה ה'] מי שכח ולא בירך שהחיינו, אם נזכר אחרי שהתחיל, יברך במקום שזכר. ובספרי הקטן מקבציאל העליתי, שאם לא נזכר עד אחרי שקרא פסוקי עשרת בני המן, אפילו שעדיין לא גמר את המגילה, לא יברך שהחיינו. הרב עובדיה (בחזון עובדיה פורים עמ' ס"ד) מביא דעה הפוכה, דעת רבי חיים פלאגי (רוח חיים סי' תרצ"ב ס"ק) שאפילו גמר את כל המגילה יכול לברך שהחיינו על הזמן, והרב פסק כדעה אמצעית, שאם עדיין לא גמר את המגילה, אפילו נשאר לו פסוק אחד יכול לברך שהחיינו. ואם גמר - נגמר, יברך שהחיינו מחר. יקרא מחר את המגילה ויברך שהחיינו.

אם השמיט תיבה שאינה מפסידה הקריאה

ב. [הלכה ו'] אם השמיט הקורא מלים בקריאתו, אפילו שהם תיבות שאינן מפסידיים עניין הקריאה, למשל מלת "את" אפשר להבין גם בלעדיה, לדוגמא: "להביא את ושתי המלכה" (אסתר א', א'), אם הוא אמר "להביא ושתי המלכה", מה טעות יכולה להיות? אפילו הכי לא יצא ידי חובה. אסור לדלג מלה אחת, ומי שיש בידו מגילה שאינה כשרה, ישמע משליח ציבור וישתוק. אבל אם יש מגילה כשרה, הוא יכול לברך לבד ולקרא מגילה לבד. ככה היו עושים בחוץ לארץ תלמידי חכמים וצדיקים. אחד יש לו מגילה משלו, והוא לא רוצה לסמוך על שליח ציבור, אז הוא עונה על שליח ציבור "ברוך הוא וברוך שמו" ו"אמן", ואחר כך לפני שמתחיל שליח ציבור "ויהי בימי אחשורוש" הוא מברך לעצמו - "וציינו על מקרא מגילה", "שעשה נסים לאבותינו", "שהחיינו", וקורא בלחש ומשמיע לאזניו.

אמירת פסוקים בקול רם ע"י הציבור

ג. [הלכה ז'] ארבעה פסוקים של גאולה אומרים אותם בקול רם - "איש יהודי היה בשושן הבירה", "בלילה הוא נדדה שנת המלך", "ומרדכי יצא מלפני המלך", ו"ליהודים היתה אורה ושמחה". כל הקהל אומר אותם בקול רם, והם הרויחו שלא יירדמו. בלילה אדם אחרי תענית, ובבוקר אחרי שהסתובב כל הלילה עד שתיים ושלוש עם כל מיני שטויות... רודף אחרי אוטובוסים ועושה כל מיני הבלים, בבוקר בקושי הוא זז לקום להתפלל בנץ, מה יעשה? לכן מדי פעם

1. שיעור זה בבן איש חי ש"א פרשת תצוה הלכות פורים נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום ראשון י' באדר ב' התשע"ו בבית מדרשו. המערכת.
2. לפעמים מלת את קובעת הרבה מאד, בלי את אתה לא יודע מי עשה למי. ראובן עשה לשמעון או שמעון עשה לראובן? למשל, אתה אומר "אבנים שחוקו מים" (איוב י"ד י"ט) ולא כתוב את, אתה יכול להבין "אבנים שחוקו את המים", ובאמת הכוונה הפוכה - המים טפטפו כל הזמן על האבן עד ששחוקו אותה ופוררו אותה. לכן יש שם טעם "אבנים - שחוקו מים" - את האבנים, שחוקו אותם המים. אם היה כתוב את - "את האבנים שחוקו מים" - היה ברור, כל אחד מבין. יש מקומות שאת מוכרח לעשות. כמו שאומר לחם הבכורים (שער א' את ח') דוגמא: "אובן הכה שמעון". אפשר לפרש ראובן הכה את שמעון, ואפשר לפרש ראובן - הכה אותו שמעון. אבל יש מקומות שהמלה "את" לא מעלה ולא מורידה, גם בלי "את" אתה מבין. כמו: "להביא ושתי המלכה", מה להביא? את ושתי, אין ספק. וכן: "זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה" (אסתר ב' א'), אם אדם יאמר "ואשר נגזר עליה" זה מובן.

איזה "המלך" ינגן?

ד. וכשיאמר פסוק "בלילה הוא" בקול רם ובניגון, יסיים תיבת המלך בקול רם וניגון ביותר. הלשון מטעה, משמע שכאשר יסיים את הפסוק כולו - "ויהיו נקראים לפני המלך", יאריך ב"לפני ה-מ-ל-ך". אבל זה לא נכון, כי באמת אין שום סיבה להאריך במלה הזאת. "נקראים לפני המלך" - לפני מי? לפני אחשורוש. אלא הכוונה היא על תיבת המלך הראשונה - "בלילה הוא נדדה שנת המלך", כי בגמרא כתוב (מגילה דף ט"ו ע"ב) שהמלך זה מלכו של עולם, לכן צריך להאריך בהמלך, לומר שיש פה עוד כוונה לא כפשוטה. המלך מלכו של עולם כביכול הסתיר פניו מישראל, אבל כאשר הם שבו והתענו וצמו, ילדים קטנים התפללו, אז נדדה שנת המלך³. ואפילו שהרב בן ציון מוצפי העיד ששמע מאביו שהבן איש חי בעצמו היה מאריך בסוף הפסוק "ויהיו נקראים לפני המלך", אפילו הכי עיקר האריכות בהתחלה. למה? כי הבן איש חי לקח את זה ממועד לכל חי של רבי חיים פלאגי⁴ (מועד לכל חי סי' ל"א אות ט"ט), שם הוא מציין לספר נכ"ו⁴ - נוהג כצאן יוסף, זה ספר של חכם אשכנזי בן דורו של השל"ה⁵, הוא המקור של הדבר הזה (הלכות פורים סי' ז), ושם מפורש

3. יש עדות של רבי יעקב ספיר (חכם אשכנזי שהלך לתימן לחפש עקבות עשרת השבטים וכתב ספר 'חדרי תימן') שהוא אומר איך ראה בתימן שהייתה עצירת גשמים, ואמרו: "מחר ילכו כל הילדים עם המלמדים שלהם". כל הציבור הולכים, אבל בעיקר הילדים ילכו לקברי הצדיקים להתפלל. הלכו שמה בכזו והתפללו, והילדים אמרו בעברית "יבי רחמינא" - ה' תרחם עלינו, וגעו כולם בבכיה. חזרו, ירדו גשמי ברכה (מסע תימן עמ' קצ"ג). הערבים יודעים שהמפתח של הגשמים ביד היהודים. איך נעשה שהיהודים יביאו גשם? עושים להם לעצה טובה, המופתי או הקאדי קורא לרב של היהודים ואומר לו: אנחנו רואים שהגשמים נעצרו, ואנחנו בטוחים שזה בעוון שלכם, לכן אם אתם תביאו את הגשם תוך שלשה ימים טוב, ואם לא, אני מגרש את כולם. אומרים לו: אה, אתה מגרש אותנו? מה עשינו? והוא מתעקש: לא, אתם בטח אשמים, מוחמד אמר שהעוון שלכם גרם את הכל. בסדר, אחרי שיגרש אותם ירד להם גשם? יהיה להם בצורת עוד יותר גרועה... אבל אין ברירה, הולכים לקברי צדיקים ומתפללים הרבה ויורד גשם. אז ככה "בלילה הוא נדדה שנת המלך" - מלכו של עולם.

4. ספר מועד לכל חי כולו ראשי תיבות. רבי חיים פלאגי בספרים שלו, אם זה כף החיים ואם זה מועד לכל חי, כולם ראשי תיבות, וראשי תיבות שאתה לא יודע מה הן "סוב", "מועד", "מועק" "כי". כך תנחם מה זה, יש מהדורא אחרת שתפתחו כל הראשי תיבות, ואני מקוה שלא טעו. אם כתוב "סוב" זה סולת בלולה וכיוצא.

5. כתב [חכם ששמו כשמו (כשם מחבר ספר נכ"י - רבי יוסף יוזפא), בספר יוסף אומץ (סי' כ"ח)] שאת הגימ'ל של "מגן אברהם" צריך לבטא אותה גימ'ל רפויה שהיא דומה ל"ף, והוא כותב שזה סוד גדול ששמענו אותו מחכמי אשכנז שהיא אות כך וכך בגרמנית. מי יודע גרמנית? ואם נדע גרמנית, האם לפני ארבע מאות שנה והיום זה אותו דבר? אבל הוא התכוון לומר שיאמרו גימ'ל רפויה. מה שהילדים שלנו יודעים, הם ידעו את זה כמו

קודים לתמונה: עורא סריללי, עיצוב גרפי: תהלים 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:55	18:07	18:48
17:11	18:09	18:45
17:00	18:07	18:43
17:12	18:09	18:46

לקרוא "ואת" מתוך הכתב

ז. וכאן אומר הבן איש חי (הלכה ט') **להיזהר לקרוא תיבת "ואת" הנזכרת בעשרת בני המן מהכתב. כי הרבה טועני מחמת המהירות בגלל שזה נשימה אחת קוראים אותה בעל פה צריך לשים לב להיזהר** שכל פעם תקרא "ואת" מהכתב. פעם שמעתי רמז **ואת** גימטריא **ארור** - **ארור** פרשנא, **ארור** דלפון, **ארור** אספתא... ויש אומרים שהמלה **"ואת"** באה לרבות. את מה לרבות? את כל ה'המנים' של הדור שלנו. במקום אחר כותב הבן איש חי ע"ה (אמרי בינה חלק עושה פלא פרק ג' אות כ"א) שהמלה המן במילוי שלה כל אות מולידה אות אחרת [כיוצא בה]. ה' במילוי זה ה"ה. מ' זה מ"ם, ב-נ' יש נ"ן ונ"ן (יש גם ו"ו באמצע, אבל לא אכפת לנו). לומר לך שהמן הזה יש בבטן שלו עוד הרבה 'המנים'... כל פעם יוצא אחד, הוא לא מוליד אותם בבת אחת, אלא מוליד אותם לאט לאט⁷, כל דור דור יש לנו **המן אחד שיחזיר אותנו בתשובה**. פעם היה המן בשם סאדאם חוסיין, והוא היה שייך למפלגת 'בעת', והיה זורק עלינו טילים. זה כתוב בגמרא (מגילה דף י"ד ע"א) "גדולה הסרת הבעת - שהסיר אשורוש מידו ונתן להמן - יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות לישאל", כמה שאלמו מוסר, כמה שדברו, לא עזר כלום, רק אשורוש הסייר את הטבעת מעל ידו, כולם "צום ובכי ומספד" (אסתר ד', ג'), "צומו עלי" (שם פס' ט"ז), וכו' וכו'. אז הרמז במלה **טבעת - טיל בעת** - זה 'מפלגת הבעת' המפלגה של הארור הזה סאדאם חוסיין. והוא היה זורק טילים, כל טיל וטיל מחזיר בתשובה, **אותו זמן הרבה חזרו בתשובה, וראינו נסים ונפלאות שלא היו כמותם מבריאת העולם**. לכן כתוב "ואת" לרבות, יש עוד ריבוי לפרשנא, יש עוד ריבוי לדלפון וכו' וכו'.⁸

עשרת בני המן או בנשימה אחת או בעל פה

ח. לכן אדם צריך לשים לב שלא בגלל הקריאה בנשימה אחת (התוספות אומרים (מגילה דף ט"ז ע"ב) שמה שאמרו "וצריך למימרינהו בנשימה אחת" זה לא מעכב), קרא "ואת" אחת בעל פה. יש בעיה, לפעמים אנשים לא יכולים. יש אנשים שלא יכולים לעשות נשימה אחת [רק בקושי גדול]. תגיד להם עוד חומרא כזאת? אז **רבי ליאור** שיהיה בריא כתב שאלה ותשובה על זה (בירחון אור תורה אדר התשנ"ט ס' נ"א). מצא דעות לכאן ולכאן. והנכון שיעשה פעמיים, פעם אחת יקרא בנשימה אחת ויקרא כמה מלים "ואת" בעל פה, ופעם שניה יקרא כל "ואת" במקום שלה, ולא יקרא בנשימה אחת (ועי' סנסן לליאור עמ' קפ"ה).

"אורה" תורה ויקר" תפלין "אגרת" מנענעים

ט. וכשיאמר "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (אסתר ח', ט"ז), כשיאמר **"אורה"** ינשק ספר תורה (מדובר ביום). **וכשיאמר "ויקר" ישים ידיו על התפלין וינשק**, איזה תפלין? תפלין של ראש. ככה הגמרא (מגילה דף ט"ז ע"ב) אומרת "ויקר אלו תפלין", ומביאה על זה את הפסוק (דברים כ"ח, י') "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" - **אלו תפלין שבראש. וכשיאמר "את אגרת הפורים"** (אסתר ט', כ"ט) **ינענע המגילה בתיבת "אגרת"**. לא דוקא ב"אגרת הפורים" השניה, שם כתוב "את אגרת הפורים הזאת השנית", אלא עוד יש אגרת לפני כן - "על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם" (שם פס' כ"ו). **יש פעמיים אגרת, ומנענעים גם בראשונה וגם בשניה**. מ'בן איש חי" משמע רק בשניה, אבל נהגנו לעשות בשניהם. ככה אבא נהג, ומצאתי אחר כך בספר המנהגים של חב"ד (לוח "היום יום" י"ד באדר שני התש"ג) שהאדמו"ר מליובאוויטש אומר שבשתי הפעמים של האגרות

7. להבדיל כמו אשתו של רבי חייא שילדה תאומים יהודה וחזקיה, והם לא נולדו בבת אחת, אלא נולד יהודה, וחזקיה החליט להישאר שמה עוד חדשיים, אחרי חדשיים נולד... קראו את זה בגמרא ולא האמינו, היתכן כדבר הזה? אולי זה רמז, אולי יש פה משהו סוד. עד שקרה דבר כזה בדורנו! אשה אחת - לא יהודיה - בגיל עשרים ושבע ילדה בן אחד, ואחרי כמה ימים - ואולי חדשים, לא זוכר, רשום אצלי - ילדה את השני. כולם התפלאו על זה, והתברר שבאותו שבוע קראו בדף היומי של הש"ס נדה כ"ז (ע"א) את הסיפור הזה של יהודה וחזקיה! היא היתה בת כ"ז [זה דף כ"ז], והיא בודאי נדה, הגויים כולם נדתם עליהם, כזבין וכנדות וכו' וכו', אז זה 'נדה כ"ז', הסיפור הזה אמתי כנשטו.

8. אפילו מצאו באותיות הקטנות [של עשרת בני המן] **תש"ז**, שעתידין לבוא עשרת בני המן בגלגול בעשרה ארורים שבאו בזמן היטלר ימח שמו וזכרו, ויתלו אותם על העץ בשנת תש"ז. אמרו לכאורה אלה שהם פושעי מלחמה דנים אותם בצורה "מכובדת", או כבסא חשמלי או ברעל. אבל החליטו האומות המאוחדות שאת אלה תולים אותם! אבל הם היו אחד עשר, מה לעשות? פתאום אחד מהם התאבד בכלא, והיו עשרה! כאשר תלו אותם הלכו ככה שפופים, חוץ מאחד מהם שהיה עורך עיתון ידוע לשמצה (שטריימר), ואמר: "תאמרו ליהודים זה פורים 1946!". למה 1946? כי זה היה בהושענא רבא תש"ז, אצלנו תש"ז אצל הגויים עדיין 46, אז זה פורים 1946 - פורים תש"ז. יום הושענא רבא שבאים כל בני אדם על ענשם, נתלו עשרת בני המן החדשים לגלגול הראשונים.

שזה לרמוז לדברי חז"ל "נדדה שנת המלך" - שנת מלכו של עולם. אין בזה ספק. [וע"ע בסנסן לליאור חלק השו"ת ס' י']. **ויש נוהגים לומר גם כן פסוק "כי מרדכי היהודי", ופה עירנו לא נהגו בפסוק הזה**.⁹ בן איש חי כאן מקפיד, אומר "בעירנו כאן בבגדאד לא אומרים כי מרדכי היהודי", ונדמה לי שכולם אומרים, אצלנו תמיד אמרו את זה בקול.

"ו-יזתא" חשוב ואחרון

ה. [הלכה ח'] **צריך לומר "חמש מאות איש ואת פרשנדא ואת וגו' עשרת" בנשימה אחת, ויארץ בו"ו של ויזתא**. יש אומרים שויתא היה לו חשיבות מיוחדת, בצרפתית כשכותבים שם פרטי של בן אדם, את האות הראשונה כותבים אותה גדולה, שידעו, זה שם פרטי. (בעברית יש כללים אחרים, שם פרטי אין בו ה"א הידיעה ויש כל מיני כללים, ואילו בצרפתית להבדיל, שם פרטי של בן אדם האות הראשונה גדולה, זה אדם, לא סתם). אז ויזתא כנראה היה חשוב (כי הו"ו"ו שלו גדולה). אבל לא רק שהיה שם פרטי, כי אם ככה היה צריך להיות אות גדולה גם בפרשנדא ודלפון וכו', אלא לויתא היה לו פקידות, היה לו חשיבות אצל המלך אשורוש, לכן "ויזתא" גדולה. ולא רק גדולה בכתיבה, אלא גם גדולה בקריאה. "ו-יזתא" כאילו יש שמה געיא, באמת אין שם געיא, הגעיא בז"ן, אבל קוראים "ויזתא" ובו"ו יארץ מעט. אמנם הוא נמצא בלחץ, הוא קורא בנשימה אחת, ו"ויזתא" עומד אחרון, אבל אין דבר, יעשה "ו-יזתא - עשרת", אה... ינפוש אחר כך. "שבת וינפש" (שמות ל"א, י"ז). טוב שיש לו רק עשרה בנים לא יותר...

הכחת המן

ו. **והמנהג להכות ברגליו על הקרקע כשאומרים שמות עשרת בני המן**, אבל זה לפעמים מפריע שלא ישמעו, **ויש נוהגים להכות בידם על הקרקע**. כנראה היו יושבים על מחצלאות, ככה היה בימי הרמב"ם, בערי אדום יושבים על הכסאות ובערי ישמעאל יושבים על מחצלאות. ועל שטיחין יותר קל לדפוק ככה וככה, **אבל זה לא מנהג טוב, אלא ראוי להכות בסנדלים שברגליהם**. אם אתה יושב על הקרקע, קשה להכות בסנדלים. אבל על הכסא קל להכות בסנדלים. **אבל לא להפריע יותר מדי, לא להרעיש יותר מדי**. **אבא ע"ה** היה נוהג אחרי שקוראים עשרת בני המן ומרעישים ומרעישים, אחר כך היה דופק על הבימה [כאומר] "אני חוזר, לא להרעיש". עושה להם סימן לא להרעיש, ואוי אבוי למי שירעיש, אחר כך יתן לו מכה שלא ישכח אותה עד פורים הבא... ואז לא היו מרעישים. שם בכל ה'המנים' היו מרעישים, אין מה לעשות. מרעישים וחוזרים וקוראים וחוזרים, אבל פה בישיבה נוהגים כמו הבן איש חי (הלכה י') **שמרעישים רק בהמן הראשון והמן האחרון**. בהמן הראשון נאמר "גדל המלך אשורוש את המן בן המדתא האגגי וינשאוהו וישם את כסאו מעל כל השרים" (אסתר ג', א'), "מעל כל השרים" ראשי תיבות מכה, זאת המכה הראשונה. ובסוף בסוף כתוב: "ואת אשר כתב מרדכי אליהם, כי המן בן המדתא האגגי" (ט', כ"ג-כ"ד), "אליהם כי המן" ראשי תיבות **אכה** - מכה אכה, וכל שאר ה'המנים' יצאו בפחי נפש... לא יקבלו מכות. יש חמשים וארבע 'המן' במגילה, סימן לדבר "כי מוחה אמחה את זכר עמלק" (שמות י"ז, ד'), **אמחה** זה חמשים וארבע. בראשונה קיבל מכה, ובאחרונה קיבל מכה. ולא מכה אחת, אלא הרבה מכות, ובאחרים לא מכים, מספיק די. וגם אלה שעושים בהם הרבה רעש, צריך לחזור על מה שקראו אחרי הרעש.

סוד רק חזנים מסויימים, ואחר כך שכחו כולם. ואנחנו שיש לנו את הגימ'ל הרפויה מתביישים בה! אומרים "מגן" עם גימ'ל דגושה, אחד אמר ככה, אמרתי לו: אתה יודע מה זה מגן בדגש? "אשר מגן צריך בידך" (בראשית י"ד כ') - מסר את אברהם! "מגן" גימ'ל רפויה, אבל הם לא יודעים, לא רוצים לשמוע.

6. יש חכמים שמפקידים על המנהגים שלהם שלא לשנות בהם כלום. יש חכם אחד שנפטר בשנה הזאת בן תשעים ושש - תשעים ושבע, שמו **רבי ברוך חורי**, נפטר בנתיבות ביום שבת פטירת רבי כלפון לבין פטירת הרמב"ם. רבי כלפון ע"ה נפטר ב"ח נפטר ב"ח בטבת, הרמב"ם נפטר ב"ח בטבת, והוא נפטר ביום י"ט באמצע, ככה נפל בין הכסאות... ומה המיוחד שיש בו? **היה בעל חסד ובעל מעשים טובים. כל שנה מכתת רגליו בכסא גלגלים, הולך לאמריקה ואוסף ואוסף, כשבא לקראת החגים - פסח או חג הסוכות וימים נוראים - מחלק למאות אברכים בנתיבות והסביבה כסף לקראת החגים**. אז הוא פעם היה בגאבס אצל רבי חיים חורי, ושמע שם שאומרים "אלקינו ואלוקי אבותינו אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב" ועונים "עליהם השלום". מצא חן בעיני המנהג הזה, אז הוא חזר לגרברא ואמר "עליהם השלום". אחר כך **רבי כלפון ע"ה** אמר: מי אמר "עליהם השלום"? אמרו לו: ברוך חורי. אמר לו: "בוא הנה, אנחנו כאן לנהוגים לומר עליהם השלום". אמר לו: אבל שמעתי שרבי חיים חורי אמר. אמר לו: "כן, בגאבס אומרים, כאן לא אומרים!". **אפילו שזה דבר טוב לכאורה, צריך לשמור על המנהג!**

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ **רבי בנימין הכהן בן מבירכה** זצ"ל

צריך לנענע את המגילה, "האגרת הזאת" ואת אגרת. [וע"ע בסנסן ליאיר בחידושי המגילה ט' כ"ן].

דבר התורה בעלון יהיו גם לע"נ לע"נ אמי מורתי דיאמנטה בת כמסאנה לבית סופר ע"ה - נ"ע ט' באדר-ב' תשע"א לע"נ אחותי רבקה בת דיאמנטה לבית כהן - נ"ע י"ב באדר תשע"ה תנצ"ה

נא להרבות בתפלה לרפואת מורנו ורבונו עט"ר הגאון הגדול רבי רחמים אליהו שלום חיים בן כמסאנה מאוז שליט"א (להבד"ח אחוז של מרן רבנו זצוק"ל) בתוך שאר חולי ישראל

להכות בהמן

9. [הלכה י'] כתב הגאון יעב"ץ על אביו הגאון בעל חכם צבי שהיה מכה ברגלו וטופח בסנדלו כשמזכיר שם המן בקריאת המגילה. והבא"ח אומר שהוא מכה ברגליים בהמן הראשון והמן האחרון, ככה עדיף מאשר לעשות רעש. פעם היו מכים בכל המן, ורבי אברהם פלאגי - בנו של רבי חיים פלאגי - כתב (עיי' בספרו אברהם אזכור מערכת הפ"ה אות כ"ג) שזה גורם שנאה בין הגוים, גורם לאנטישמיות, גורם שיאמרו שהיהודים מתכוונים או על פלוני או על אלמוני בדתות שלהם - מוחמד וישו. והאמת שמגיע להם הכל, הם עשו צרות צרורות ליהודים. אם אותו האישי, בגללו עלו על המוקד עשרה מליון אדם בגלות הארוכה הזאת! כל פעם לוקחים אותם ואומרים להם: "אבותיכם צלבו את ישו", עוד פעם ועוד פעם. עד שאחד אמר להם: אנחנו לא צלבנו, רומי צלבה, לכו תענישו את רומי. והם בעצמם רומאים, מה יענישו? מפילים על היהודים, מחפשים מתחת לאדמה. והשני [מוחמד] הרג יהודים בלי סוף, הרג הרבה קהילות. בתחילה נתנו בו אימון, והיה ביניהם קצת מחלוקת, והמחלוקת גרמה את כל החורבן. כל מקום שיש מחלוקת "אין דבר טוב יוצא מן המחלוקת" (שמות רבה פרשה ל' אות י"ז). לכן אפילו אם יש מחלוקת, אדם ישתוק ויאמר: לא אכפת לי. ישלם ה' לכל אחד כפי מעשיו. מה אכפת לו? אבל ככה הרג מוחמד לפי הרמב"ם (באגרת קידוש ה') עשרים וארבעה אלף מירשאל. ומי יודע אם לא הרבה יותר?

מה לשריפת המן אצל ל"ג לעומר?

יא. לכן אם היו שורפים את המן ברעש במדינות כאלה, יחשדו בנו, לכן בטלו האשכנזים את כל השריפה של המן שכתובה בגמרא (סנהדרין דף ט"ד ע"ב) - "משוררת דפוריא". היא כתובה בספר הערוך (ערוך שוור), כתובה בספרי הגאונים, ודחו אותה לל"ג לעומר. למה לל"ג לעומר? כי יום של פורים הוא אותו יום של ל"ג לומר, כל שנה אותו דבר. פורים חל ארבעה עשר באדר, כמה נשאר מאדר? חמשה עשר יום. אחר כך ניסן שלושים יום, ביחד ארבעים וחמשה ימים. ל"ג לעומר מתי בא? ב"ח באייר. ארבעים וחמשה ועוד שמונה עשר - ששים ושלושה ימים. זה יוצא "תשעה שבועות תספור לך" (ע"פ דברים ט"ז, ט"ו), בדיוק תשעה שבועות. לכן באותו היום שחל פורים יחול ל"ג לעומר. בל"ג לעומר שזאלים אותם מה אתם עושים, מה המדורה הזאת? ואומרים: כי פעם היה בר כוכבא, והיו לומדים תורה במערות ובחוחים, והיו עושים מדורות שידע איפה נמצא הבחור השני שהוא לומד שמה ללמוד בחברותא. זה סתם סיפורים שלא היו ולא נבראו, אלא זה תחליף של שריפת המן בפורים. אנחנו נוכל לשרוף. אומרים עלינו "בישיבת כסא רחמים הכל שומם בפורים, משועממים". (עיי' בגליון קולמוס

9. חכם צבי לא חיה הרבה, רק חמשים ושמונה. איש מכאובות וידוע חולו" (ישעיה נ"ג, ג). אומרים שאשתו הראשונה נפטרה עליו כשהיה בן שלושים ושבע, אז הוא לקח אשה שניה. (וגם יעב"ץ מאשר את זה). אבל בהתחלה היא הייתה מהססת, אמר לה: למה את מהססת? אמרה לו: אתה נראה זקן מאד. (ככה כתוב בספורים, אבל וכי הוא היה זקן? הוא היה בן שלושים ושבע! מה זקן? אבל כנראה הוא נראה חלש מאד, היה טורח הרבה, והיה לומד הרבה, והיה שקדן הרבה, ולא היה לו פרנסה כמו שצריך. היה נודד מעיר לעיר. היו לו אחר כך כמה ילדים, אבל בגלל המלחמות עם השבטאים וכדומה, לקח ספינה ולקח אתו את כל הילדים. יעב"ץ מספר על זה איך הם היו צפופים בספינה כדי לעבור לעיר אחרת). אז הוא אמר לה: אל תדאגי, אני מבטיח לך שאני לא אפטר מן העולם עד שאחתן את כל הילדים. הוא היה כל כך חכם החכם הזה, פעם הביאו צייר אחד (בזמנו לא היה פוטו, אבל הביאו צייר אחד, לא יודע מה השם שלו, כתבו אותו ושכחתי) שעשה ציור שלו כל כך יפה. והיעב"ץ כתב "מוכרים את התמונה של אבא בדמים יקרים". ממש ציור נפלא, כאילו חסר רק לדבר... תמונה של החכם צבי יש לנו, של יעב"ץ אין לנו. הוא לא רצה שיציירו אותו, אמר: "זו פגיעה בצלם אלקים". אמרו לו: איך ציירו את החכם צבי? אמר להם: זה לא בכוונה. אז ציירו רק אותו בלבד.

10. היו שתי קהילות שהיו ברוגז אחת עם השניה. קהילה קטנה וקהילה גדולה. בא מוחמד לקהילה הקטנה, אמר להם: תשמעו לי, תקבלו את הדת שלי. אמרו: מה נשמע לך? אתה בור ועם הארץ, אתה מבלבל את המוח. אמרו לך היהודים פרה אדומה, ואתה התחלת לבלבל פרה צהובה עם עגלה ערופה... שיגעת את העולם. (זו הפרשה הראשונה שלו בספר הקוראן, הוא כותב שאם מצאנו מול ואת יודעים מי הכהן, אז לוקחים את הפרה הצהובה (כלומר פרה אדומה), לוקחים את האפר שלה, שמים על הנרצח, והנרצח יקום ויגיד מי הרג אותו. מאיפה מצאת את זה? פרה אדומה זה משהו אחד, ועגלה ערופה משהו אחר. וגם עגלה ערופה לא כתוב שיקחו את האפר וישימו, אז הוא בלבד קצת מכאן וקצת מכאן, כי "הדמיון המזרחי" הטובה עליו... וכן על זה הדרך. צחקו עליו). אז הוא אמר: אם ככה אני אבוא עליכם בחריב, אז הם שלחו לקהילה הגדולה: בואו תעזרו לנו. אמרו: לא, אנחנו במתח, אנחנו ברוגז. אנחנו גבורים, אם הוא יבוא אלינו, ניתן לו מכה שוק על ירך, ואתם תעשו מה שתמצאו. וכך עשה, הוא השמיד אותם. אחר כך התחזק יותר, הלך לקהילה הגדולה ואמר להם: לא עזרתם לאחים שלכם? עכשיו הגיע התור שלכם!

אדר תשע"ו). מה פתאום? הם משועממים... אנשים שכחו את המקור בגמרא, ועשו להם כל מיני דברים משעממים. עושים פעם ליצן, ופעם חיה פלונית, ופעם חיה אלמונית, ופעם מתחפשים להמן! אמר הסטייפלר מי שמתחפש להמן צריך לבדוק אחריו אולי באמת הוא המן... מי יודע? והוא אמר שהיה פעם מישהו ביישיבה (כשהיה צעיר) שהתחפש להמן, ובאותה שנה יצא לדרך לא טובה! תתחפש למה שתרצה, אבל לא להמן. תיקח תמונה תאמר זה המן, תכתוב עליה "המן" ויהיה המן. [וע"ע בספר סנסן ליאיר חלק השו"ת סי' י"ב].

לא לאכול לפני קריאת המגילה

יב. [הלכה י"א] אסור לאכול לפני קריאת המגילה במיוחד הנשים קשה להם מאד, בבוקר הם אוכלים. אבל בלילה ישבו בבית הכנסת וישמעו קריאת המגילה. ואם יש לו מגילה כשרה שקורא בה לעצמו בבית הכנסת, ושליח ציבור קורא שמה בשביל הציבור ואינו רוצה לצאת בברכה של שליח ציבור, אלא רוצה לברך בעצמו, רשאי לעשות את זה, אך יברך בלחש.

סדר המסעות והתאריכים

יג. ¹¹ "וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה" (שמות כ"ה, א'-ב'). מתי נאמרה הפרשה הזאת? כשהיה משה בהר. בזה הולכים הפסוקים כסדרן ממש, אם אדם יתבונן כמה מקומות שמתחבטים ואומרים "אין מוקדם ומאוחר", על פי הפשט הכל הולך ממש על הסדר. אפשר אפילו לעשות תאריכים מיציאת מצרים עד מתן תורה מתי היה כל דבר. היו שבעת ימים עד קריעת ים סוף בכ"א בניסן. מים סוף נסעו למרה, ממרה נסעו לאילים, ויחנו שם, יחסית זה הרבה זמן, מכ"א בניסן עד ט"ו באייר שאז נגמר להם שיירי המצות, ואין להם מה לאכול. אז "ויחנו שם" יש לך יחד שלושים ואחד ימים. אחר כך הלכו "אל מדבר סין אשר בין אילים ובין סיני בחמשה עשר יום לחדש השני" (שמות ט"ז, א'), והתלוננו "להמית את כל הקהל הזה ברעב" (שם פס' ג'), מתי התחיל המן לרדת? על פי החשבון המן התחיל לרדת ביום ראשון מיד אחרי שבת. איך אנחנו יודעים את זה? בשנה של יציאת מצרים פסח היה ביום חמישי ט"ו בניסן, אז י"ז יום שבת. כ"ד בניסן - יום שבת. ל"א בניסן - זאת אומרת אחד באייר - יום שבת. ח' וט"ו באייר גם כן שבת. בט"ו באייר נגמר להם הכל. למחרת "ממטיח לכם לחם מן השמים" (שמות ט"ז, ד'), זה היה ביום ראשון. אז ביום ראשון ירד המן, והתחילו לספור ששה ימים, "ביום הששי לקטו לחם משנה" (שם פס' כ"ב). אמרנו ט"ו היה בשבת, אז כ"ב באייר שבת. עד ר"ח סיון קראו הרבה מקרים באותו שבוע - כ"ב עד כ"ט באייר - הדבר הראשון הלכו לרפידיים ומסה ומריבה. דבר שני הגיע עמלק, (באותו שבוע של מלחמת ששת הימים - בא עמלק "ויחלוש יהושע" (שמות י"ז, י"ג), קיבל את המכות שלו עמלק, ימח שמו). אחר כך הגיע יתרו מיד, לראות את הפלאים האלה. בא למשה רבנו, נתן לו עצה "זאתה תחזה מכל העם" (שם י"ח, כ"א) וחזר. "וילך לו אל ארצו. בחודש השלישי וגו' ביום הזה" (י"ח, כ"ז, י"ט, א') זה ראש חודש סיון. מה הראיה? "בחודש השלישי... ביום הזה", איזה יום? מה זה "ביום הזה"? מכאן הוכיחו אבן עזרא ואחרים שביום הזה הכוונה ביום ראש חודש ¹² "וע"ע בגמ' שבת דף פ"ו ע"ב". בא בסיון באו מדבר סיני, יום שבת הבאה זה היה ז' בסיון למאן דאמר (שבת דף פ"ו ע"ב) בז' בסיון ניתנה תורה, אבל לכולי עלמא בשבת ניתנה תורה. (כשאמר להם הקב"ה "זכור את יום השבת" (שמות כ"ח, ח'), איך נדע מהו יום השבת? אלא זה כמו היום הזה - תשמרו אותו ותספרו ממנו תמיד). אז בז' בסיון נאמרו למשה כל עשרת הדברות, אחר כך מיד "אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם" (שמות כ"ח, י"ט), וכל "ואלה המשפטים".

לא כולם נביאים

יד. למה כל "ואלה המשפטים" כי הרי לפני כן יתרו אמר לו: "זאתה תחזה מכל העם אנשי חיל, יראי אלקים אנשי אמת... ושמות עליהם..." (שם י"ח, כ"א). תלמד אותם תורה. מה אלמד אותם? בשלמא משה רבנו כל שאלה שתבוא אליו, מיד מטלפן כביכול, "עמדו ואשמעה" (במדבר ט"ח, ח'). הוא שואל: מה הדין? והקב"ה

11. שיעור זה נמסר ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום ראשון ל' שבט התש"ע בבית מדרשו בין מנחה לערבית. המערכת.
12. "בחודש הכוונה בראש חודש". כמו: "ויאמר לו יהונתן מחר חודש" (שמואל א' כ', י"ח). מה זה "מחר חודש"? מחר יהיה חודש שלם?! זה יום אחד, חודש שלם?! אלא "חודש" פירושו ראש חודש. אז "בחודש השלישי" פירושו "בראש חודש השלישי ביום הזה".

באחד באדר משמיעין על השקלים

הזוכה להעביר מעות זכר למחצית השקל
יזכה להתברך ע"י מורנו הרב **חננאל הכהן**
בעיצומו של יום הפורים

ניתן להעביר
מתנות לאביונים
שיועברו
בו ביום!

סך זכר למחצית השקל השנה:
85 ש"ח לכל אחד מבני הבית

חייגו כעת *9105 רב קווי 24 שעות ביממה

או בהודעה 08-6727523 או בעמדות נדרים פלוס

להפקדה : דיסקונט 128 חשבון ע"ש חכמת רחמים 703575

בגוונים שלו. לכן אע"פ שלא היה בימי אונקלוס, נשאר לו השם 'ססגונא' על שם הגוונים הרבים שיש לו.

"אבני שוהם" - זכוכית 'בולאר'

כ. "שמון למאור בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים. אבני שוהם ואבני מילואים לאפוד ולחושן" (פסוקי). "אבני שוהם" התרגום שלה אצל רב סעדיה גאון וככה תרגמו בג'רבה וחשבתו שזו טעות - זכוכית 'בולאר'. אמרתי בטח השתבשו, ראו תרגום 'בורלא' אז מ'בורלא' עשו 'בולאר'. אחר כך מצאתי אבן עזרא אומר שהגאון - רב סעדיה גאון - תירגם שוהם כמו התרגום - בערבית - והחליף את ה"ר"ש ללמ"ד! כלומר רב סעדיה גאון תרגם "בורלא" - "בולאר". "בולאר" זו זכוכית, ואם תגיד לי אם כן מה החשיבות של "אבני שוהם"? יש חשיבות. בזמנו הזכוכית הייתה יקרה מאד, "לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז" (איוב כ"ח, י"ז). [וע"כ בספר מגדולי ישראל ח"ד עמ' ג' בהערה]. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

נחת רוח

שמעתי מעשה שקרה עם הגאון רבי **מרדכי אמייס הכהן** זצ"ל רבה הראשי של תוניסיה. פעם נגש אליו יהודי ואמר לו שרצה את אביו בחלום שאומר שהוא רעב, והוא מענין לדעת מה זה אומר. שאל אותו הרב: "איזו נחת רוח עשית לאביו בזמן האחרון?". ענה האיש: "שכרתי מחזיק שילמד תורה בשנה שעברה לעלוי נשמתו". אמר לו הרב: "אביו מבקש ממך בחלום, שתמשיך לשלם לתלמיד חכם שילמד לזכותו עוד שנה". כך עשה אותו אדם, ולאחר מכן בא אליו אביו שוב בחלום עם פנים שמחות. מספרים שאותו "מחזיק" היה הגאון רבי **אברהם מגוי הכהן** זצ"ל בנו של מן רבי **כלפון משה הכהן** זצ"ל.

פעם התקשרה אשה למוסדות שלנו "חכמת רחמים", ובקשה שאחד האברכים יהיה "מחזיק" לעלוי נשמת בעלה במשך שנה. אחר ההסתיימה השנה, התקשרה הגב' וספרה לי שראתה את בעלה בחלום שהוא נראה רעב. ספרתי לה את הספור על רבי מרדכי אמייס הכהן זצ"ל ופתרונה, ואמרה לי אותה אשה: "אם כך, אני רוצה להמשיך עוד שנה לשלם למחזיק לעלוי נשמת בעלי". היא שלמה עוד פעם על מחזיק למשך שנה, ואכן ראתה את בעלה בחלום שמח וטוב לב.

מר זקני מן רבי **רחמים חי חיותה הכהן** זצ"ל, היה דואג לתלמידיו שיהיה להם אדם שיתמך בהם, כדי שימשיכו בלמודם אחר החתונה. לאחר שהיו מתמחים ומסמכים על דודו, היה מסדר אותם כך בגנים דגנים שוחטים ומוהלים, ועושה מהם כלי שרת לשרת בקדש.

והיה כעץ שתול

אומר הצדיק רבי **אלימלך מליז'נסק** ז"ע"א מחבר ספר "נעם אלימלך" על הפסוק: "ועשו ארון עצי שטים", שהצדיק נקרא "עץ", כמו שמשה רבנו בקש מהמרגלים לבדק בארץ ישראל: "הי'ש בה עץ אם אין" (במדבר י"ג, כ). ובארנו רבותינו (בבא בתרא דף ט"ו ע"א) שהתנוק שביבדקו אם יש שם אנשים גדולים וצדיקים שבכחם להגן על התושבים שם. ומה זה "שטים"? ראשי תבות: שלום, טובה, ישועה, מנוחה. אם אדם מחבר ל"עץ" - לצדיק, ממילא יהיו לו "שטים" - שלום טובה וישועה ומנוחה.

(כנראה יש הבדל באודם). "שש" זה פשתן, "ועזים" זה שער עזים. **"ועורות אילים מאדמים"**, מה זה 'מאדמים'? לא אדומים, העור של האיל הוא לא אדום, אלא צובעים אותו באדום, זה נקרא 'מאדם'. **"ועורות תחשים ועצי שטים"**. (שמות כ"ה, ה). תחשים רש"י אומר "ולא הייתה אלא לשעה, והרבה גוונים היו לה. לכן מתרגם 'ססגונא' - ששש ומתפאר בגוונים שלו". מה הוקשה לרש"י? יש דעה בגמרא (שבת דף כ"ח ע"ב) שהתחש הזה היה בזמן משה רבנו ונעלם. אם הוא נעלם, איך התרגום מביא פירושים אחרים 'ססגונא'? הרי בימך - אונקלוס - אינו נמצא המין הזה, הוא לא קיים, אם כן מה שקראו לו פעם זה נשאר עד היום. איך אתה מחליף לו שם? אחד נקרא מתושלח, נאמר: אילו מתושלח היה היום, אני אקרא לו ססגונא...? מה תקרא לו ססגונא?! היה פעם ונגמר, איך אתה קורא לו שם חדש?! לכן רש"י אומר שלתחשים האלה היו הרבה צבעים, לכן הוא היה שש ומתפאר. אם אתם רואים פעם את הטווס בגן החיות, איך הוא כל פעם מראה את הצבעים שלו, הרבה צבעים יש לו, וזה בדיוק 'ססגונא' - שש ומתפאר

התורה מחזיקה את המחזיק
(מגור הספר "שמחת התורה")
ועשו ארון עצי שטים (שמות כ"ה, י').
שלשה כתרים

סביב שלשה כלים מקלי המקדש היו זרי זבך. סביב הארון, השלחן ומזבח הקטרת. אומר המדרש (שמות רבה פרשה ל"ד אות ב'): הארון רומז לתורה, השלחן לעשר ולמלוכה והמזבח לכהנה. הארון רומז לתורה, כיון שהיו בו הלוחות וספר תורה שקבת משה רבנו ע"ה. השלחן רומז לעשר ולמלוכה, כמו שאמר רבותינו (אבות פ"ו מ"ה): אל תתאוה לשלחנם של מלכים, ששלחן גדול משלחנם וכתר גדול מכתרתם, וכן אמרו רבותינו (בבא בתרא דף כ"ה ע"ב): הרוצה שייעשר יצפין, וסימנך שלחן בצפון. המזבח רומז לכהנה, כמו שאמרנו במשנה (קדושים פ"ד מ"ה) אין בודקין מן המזבח ולמעלה, ובמזבח מקריבים קרבנות שזו מלאכת הכהנים ממשיר המדרש ואומר, שאותם כלים רומזים על שלושת הכתרים שיש לעם ישראל: כתר תורה, כתר כהנה וכתר מלכות, והנה המעלה שבכלם? זהו כתר התורה, שנאמר בו "ועשית עלי", זכה אדם לתורה כאלו זכה לכלם.

מי מחזיק?

בכל כלי המקדש כתוב "ועשית" (פסוק כ"ג ועוד) בלשון יחיד, ובארנו כתוב "ועשו" בלשון רבים, זאת מפניו שכל עם ישראל מצויים להחזיק ולתמך בתורה. כשאדם תומך בתורה, הוא תומך בעצמו. "עץ חיים היא למחזיקים בה" (משלי ג', י"ח). כשאדם מחזיק בתורה, התורה מחזיקה בו בחזרה.

בג'רבה, כאשר היו עושים הסכם "יששכר וזבולון" בין תלמידי חכמים לעשירים שתמכו בהם, היו קוראים לה "מחזיק", ומי מביניהם היה קרוי "מחזיק"? לא העשיר, אלא הלומד! התלמיד חכם הוא זה שמחזיק את העשיר!

מחזיק בחיים

מספר על רב של אחת העירות בליטא, שזכה בחתן תלמיד חכם, והיה חתנו סמוך על שלחן ולמד תורה בשוב הדעת. אחר שנים, הכירו בו יהודי המדינה פתלמיד חכם גדול ומורה הוראה, והתחילו לבוא אליו הצעות ובקשות שיהיה כרב במקומות שונים. באחד הימים הגיעה אל אותו תלמיד חכם משלחת מעיר מסקית לבקש ממנו שיהיה אצלם כרב. נגש החתן לחמיו וספר לו על זה, ובקש את רשותו לעבר לשם ולכהן שם כרב. ענה לו חמיו: "מה חסר לך פה? אתה לומד בשקט בלי הפרעות, שב אתי!". ואכן כך עשה החתן.

בסוף אותה שנה, שוב באה משלחת ובקשה מהחתן לכהן אצלם כרב, ושוב חמיו טרב. אמר לו החתן: "לא נעים לי שאהיה מחזיק אותי, שם אצליח להחזיק את עצמי". השיב חמיו: "אתה חושב שאני מחזיק אותך? אתה מחזיק אותי!".

בשנה השלישית כאשר באה עוד משלחת, החליט הרב הצעיר שאשתו תלך לשכנע את אביו שישכים להם ללכת לאותה העיר. הלכה האשה לאביה רב העיר, ובקשה לעזוב, אבל גם לה הוא טרב. אמרה לו האשה: "כבר הרבה זמן אתה מחזיק אותנו". אמר לה אביה: "את טועה בהבנה, אתם מחזיקים אותי!". אמרה לו בתו: "אבל בכל זאת, בעלי הרב רוצה ללכת ולזכות את הרבים". האב שתק, והחתן ואשתו החליטו לעבר לאותה העיר לקבל על עצמם את על הרבנות. הם התארגנו, ולאחר כמה ימים נפרדו מהאב והלכו לדרום. עוד לא יצאו מהעיר, והנה מגיע שליח רוכב על סוס ואומר להם: "עצרו! חזרו לביתכם!". לא הבינו מה קרה, חזרו ורק כשהגיעו הבינו שאבי האשה נטר כמה דקות לאחר שיצאו מביתו. אז הבינו את דברי האב שאמר שהם אלה שמחזיקים אותו.

ביאור נפלא על מגילת אסתר
וכן ענייני פורים בהלכה ובאסדה
מספר רבי רננים חי חיותה הכהן זצ"ל
קיים גם בערפתייה

הגדה של פסח
כולל שיר השירים עם תרגום
עם פירוש של מן רבי רחמים חי
חיותה הכהן זצ"ל
עם הנהגות של תלמידו רבי רפאל
כציר צבאן זצ"ל
קיים גם בערפתייה

להזמנות:
מוסדות חכמת רחמים
6-727523-08 שלוחה

פתיל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!
הגה"צ רבי שריה דבליצקי זצ"ל
גם אני הולך בט"ק במורקס.
ברכה והצלחה ש. דבליצקי

עוד אין לך תכלת?
הקשה עוד חסר וקם מסודר!
ק' תכלת - ק' שש פשוט

0799-1000-65

וזכרתם...
1000 - 2017 - 2018

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הר"ר שמואל עידאן שליט"א

גליון 447

ידע תדע

א. במגלה, "וזאת כל אשר גדלו המלך וזאת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך" (אסתר ה', י"א). הביאו לי כתב ידי משנת תשכ"ב (הייתי עוד בן), שני בחורים מהישיבה של הרב פנסון (אחד מהם ברוב ה' גסי שיהיה בריא, והשני הלך לעולמו [להבחה"ח]) שאלו: אם גדלו המלך על השרים, קל וחמר על עבדי המלך. למה כתוב "עבדי המלך"? קושיא עצומה. תרצתי להם אז ככה: גדלו על השרים, ונשאו על עבדי המלך. על השרים נתן לו גדלה, אבל השרים לא משתחוים לו, לא נראה שהם משתחוים. כתוב: "וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כרעים ומשתחוים להמן" (שם ג' ב'). אבל שר: שתתוהו לשר? זה לא שרף. לכן גדלו על השרים, ונשאו על עבדי המלך. אבל אחר כך היתה לי קושיא מפיטוי מי כמוך שכתוב שם: "וינשאוהו מעל כל השרים, ועל כל אשר יש לו". אם כן כתוב "נשאו מעל כל השרים"? [וצריך לומר שהפסוק מדבר בדרך זו ואין צריך לומר זה, כמו "מאלפי זהב וכסף", "הנה לא ינום ולא יישן"]. (בית נאמן גליון 450 אות א').

ב. יש חכם אחד. מחבר פייט לכה דודי, קוראים לו רבי שלמה הלוי אלקבץ. (בשמן חיד"א מפני אותו, הוא קורא לו: "הרשב"א הלוי". מה זה הרשב"א? הרב רבי שלמה בן אלקבץ הלוי. הוא היה לוי, ככה מופיע ב"לכה דודי" בראשי תבות.) כשהגיעה החתונה שלו, לא היה לו מתנה להביא לארוסה שלו, היה עני, מה לעשות? אז הוא כתב לה ספר שלם. קרא לו "מנות הלוי". ספר של ארבע מאות עמודים! (לא ראיתי אותו, אבל מצוטטים מפיו מעמ' ת'. מה זה? ארבע מאות עמודים פרוש על מגלת אסתר). אבל למעשה אדם לא יוצא ידי משלוח מנות בספר, צריך מנות לאכילה. אבל זה משלוח מנות בשביל הארוסה, פנראה היתה חכמה ויודעת ללמד. ומצאתי שהאותיות של "מנות הלוי" הם אותם האותיות בדיוק של "וינתלו המן". ספר שלם על מגלת אסתר. (שם אות ג').

ג. אנהני שורפים את המן, וכך כתוב בגמרא (סנהדרין דף ס"ד עמוד ב') שעושים "משורף דפוניא", מה זה משורף דפוניא? רש"י שם לא באר את הכל בהרחבה, אבל בערוך (ערך

שורר) הביא את הכל. ובגמרא היו עושים את זה, היה ידוע ומפורסם שבוים תענית אסתר כלם הולכים למקום מסוים, ומביאים הרבה דשא, ושורפים את המן. (ולמה היום עושים את זה רק בישיבת "כפסא רחמים" ובסניפיה בלבד? משום שבמדינות אשכנז שראו הגוים את היהודים שורפים את המן, אמרו להם הגוים: "זה לא המן, אלא אתם מתפנינים על אותו האישי", אז היה פחד מהגוים, ולא היתה ברה אז דחוי זה ל"ג לעמר. וסימן לדבר, שאותו היום שחול בו פורים לפרזים, נחול בו גם כן ל"ג לעמר, ותמיד זה אותו דבר, נעשו לזה סימן. פלג אלהים מלא מים" (תהלים פרק ס"ה פסוק י'), פל"ג ראשי תבות: פורים ל"ג, דהינו מה שעושים האשכנזים מדרות פל"ג לעמר זה כדי לשרף את המן, והם דחו את זה מפני ל"ג לעמר בשביל שלא יהיה נכר, אז אנהני בשיבה עושים את זה ושורפים את המן, וזה כתוב בגמרא. (גליון 5 אות כ').

ד. יום פורים, יש בו יומים. אלה שנמצאים בערים מקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראים בחמשה עשר באדר. ואלה שגרים בערים שאינם מקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראים בארבעה עשר באדר. ולמה עשו פורים יומיים? הר"ן (על הרי"ף מגלה דף א' ע"א) כותב שעשו לכל אחד שמתה ומשתה ביום המנוחה שלו שנח מהאיובים, לכן בכל הערות קוראים ב"ד שזה יום המנוחה, ובשני שניחאו בס"ו קוראים ביום ט"ו. והספד שתלו את זה בערות מקפות חומה מימות יהושע בן נון ולא מימות אחשורוש, כתוב בירושלמי (מגלה פ"א ה"א) שעשו כבוד לארץ ישראל שתהיה כמו שושן. כי אם לא כן, יצא שבחול יקראו בס"ו, ובארץ ישראל שהיתה חרבה באותו זמן, פלם יקראו ב"ד. לכן בירושלים קוראים בחמשה עשר באדר, ואפשר לומר עוד טעם. כי אם פלם יעשו ביום אחד, ממילא נשארו עשרים וארבע שעות בלי תורה [כי יש מעוט תורה משום שמחת הפורים, ואין יתקיים העולם?] לכן חכמים לא עשו יום אחד בשביל פלם, אלא יום בשביל המקפין, ויום בשביל הפרזים. (גליון 400 אותיות י"ד וט"ו).

הלכה נאמנה

[בן איש חי שנה ראשונה פרשת תצווה (במודגש)]. קראה מתנמנם הואיל ולא נרדם בשנה יצא. אם אדם קרא את המגלה והוא מתנמנם, אין אומרת הגמרא (פעניית דף י"ב סע"א)? "נים ולא נים תיר ולא תיר". מה זה נים ולא נים תיר ולא תיר? רש"י אומר (שם) תיר מלשון אתער, חצי מתנמנם חצי ער, כל הזמן ככה, הואיל ולא נרדם בשנה (אמרת ארץ קראת), יצא ידי חובה. אבל השומע מתנמנם לא יצא. כי אין גידע מה הוא שמע ומה הוא לא שמע. לכן השומע עם מתנמנם לא יצא, וצריך להזהר בדבר זה שמצוי תמיד שאלו השומעים מתנמנמים. ותמיד יש סבה, יצר הרע תמיד מוצא סבות להפריע לאנשים. בליל פורים יעפים מהתעניית, אז הוא עיף וימתנמנם [וכדומה]. צריך כל הזמן להיות ערני. וצריך להזהר בדבר זה לכתחלה, אם ראו את הקורא שקרא איזה פסוק מתנמנם, מכריחים אותו שיחזור ויקראה, אומרים לו: "תחזור מהתחלה". דלא אמרינו [שאינו אומרים] קראה מתנמנם יצא, אלא בדיעבד שקבר גמר כל הקריאה כלה. איני יודע אם זו הלכה ממש או חומרא, כי קרא מתנמנם יצא, לא משמע שאם לא יגמר המגלה כלה [נגיד לו לחזור]. ומישהו יאמר ש"י"הי בימי אחשורוש" קרא מתנמנם, נאמר לו: כל מה שקראת הלך לאבוד, תחזור ויהי בימי אחשורוש... למי יש סבלנות לזה! (בית נאמן גליון 450 אות י').

למען תספור

יש הרבה שאלות והרבה חידושים במגלה מתוקים ממש. לדוגמה, כתוב "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על גנתא ותרט" (וי ב'). למה כתוב "בגנתא ותרט" באג"ף [הרי בכרך ב' כתוב "בגנת"]? אז האלשיך אומר שכתבו במיוחד בספר הזכרונות "בגנת או תרט", כדי שיאמרו אחר כך, הנה המשפט לא היה בסדר, למה תלית את שניהם? ספק נפשות להקל! ספק בגנתו ספק תרט, מן הדיו פטורים שניהם. [ולא מגיע יקר וגדולה למרדכי על זה]. לכן כתבו "בגנת או תרט". אבל מהשמים נעשה - "וימצא כתוב... בגנתא ותרט" האל"ף של או נתחברה למלה בגנתו ונעשה "בגנתא", והיו"ו של או נתחברה למלה תרט ונעשה "ותרט". מישהו הקשה על זה, הרי זו לשון פרסית, ובפרסית לא אומרים או, באיזו שפה אומרים או? אבל פנראה זה נכתב בלשון ארמית. לשון ארמית היתה בינלאומית באותו זמן, כמו אנגלית בימינו, ובארמית כמו התרגום שלנו, "בגנת או תרט" כותבים "בגנת או תרט". או כמו בעברית. כל המגלה כלה רצופה חידושים מתוקים מדבש. (בית נאמן גליון 450 אות ב').

גמרתו הנדירה של
מרן אור העולם זיע"א

יכולה להיות שאלה!

גמרתו הנדירה של מרן אור העולם
רבנו **מאיר מאזוז** זיע"א

מסכת עירובין עם חתימת יד קדשו המתנוססת על הכריכה, והגהות
בכתב יד קדשו המפארות את עמודיה, תוגרל בין הזוכים לקחת
החזקת בחור במוסדות "חכמת רחמים".

על כל החזקה של בחור - כרטיס הגרלה אחד

החזקת 4 בחורים

1920 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ מעמד הדלקת נרות
+ טלית מהכהנים הקדושים
+ סיום מסכת ע"י הבחורים
+ 4 כרטיסי הגרלה על
הגמרא הקדושה

החזקת שני בחורים

960 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ מעמד הדלקת נרות
+ סיום מסכת ע"י הבחורים
+ 2 כרטיסי הגרלה
על הגמרא הקדושה

החזקת בחור

480 ש"ח לחודש
למשך שנה

מזוזת הקודש
+ סיום מסכת ע"י הבחור
+ כרטיס להגרלה על
הגמרא הקדושה

או בעמדות
טורים פלוס
'חכמת רחמים'

מנהל המוסדות
הרב משה טעמן
0504108108

***9105**

חייג כעת
משרדי
המוסדות

